

Het opmerkelijke leven van de extreem
hoogbegaafde Floor Sietsma

‘Ik heb nog heel veel wilde plannen’

8

Interview

Foto: Michel Marang

In de *Bagels and Beans* in Amsterdam-Zuid stapt een vrolijk meisje binnen. Ze zegt de jongen in de bediening gedag en stapt resoluut op me af. Dat was een paar jaar geleden wel anders. ‘Voordat ik ging studeren was ik een heel verlegen meisje dat altijd met haar neus in de boeken zat. Pas tijdens mijn studie kreeg ik sociale vaardigheden en hobby’s.’

Alhoewel ze haar IQ alleen in groep acht liet testen, ze was toen tien, weet ze dat ze met gemak de maximale score zou halen. Floor behoort daarmee tot de groep van extreem hoogbegaafden. Ze pikt heel snel dingen op en ontwikkelt zich sneller dan leeftijdsgenoten. ‘Op mijn tweede kon ik al lezen dus mijn moeder had vrij snel door dat ik hoofdbegaafd ben. Ze heeft het me ook al verteld toen ik heel jong was.’ Dat kwam voor haar niet als een verrassing, ze had zelf ook wel door dat ze anders was. ‘Ik kon beter met de vriendinnen van mijn moeder praten dan met klasgenoten.’

Floor groeit op in Amstelveen bij haar moeder en zusje. Haar tijd op de basisschool noemt ze verschrikkelijk. Ze wordt gepest, zowel fysiek als mentaal. ‘Er was een jongen die me iedere dag schopte en drie meisjes die altijd gemene dingen riepen. Er waren maar een paar leerlingen uit oudere klassen waar ik mee praatte, maar dat waren zeker geen vrienden.’ Ook verveelt ze zich kapot. Haar moeder komt meerdere keren met de schoolleiding praten omdat ze ziet dat het niet goed gaat met haar dochter. Dat ze hoogbegaafd is, noemen de docenten onzin. ‘Mijn moeder heeft toen ik acht was voorgesteld me een Citotoets te laten maken, maar dat mocht niet.’ Floor gaat met enorme tegenzin naar school en krijgt depressieve klachten. ‘Toen ik zeven was zei ik tegen mijn moeder: ‘Als het zo moet, dan hoef ik niet te leven.’ Alleen in de weekenden was ik nog vrolijk.’

Bijles

Met enorme hoop begint Floor aan het tweetalig gymnasium. ‘Ik dacht dat het een uitdaging zou zijn om lessen in het Engels te hebben, maar het bleek veel te makkelijk. Engels sprak ik al, dus als we dan een les lang één pagina gingen vertalen, verveelde ik me weer.’ Ook op haar nieuwe school wordt Floor gepest en ook hier willen de docenten niet geloven dat ze hoogbegaafd is. Haar moeder krijgt het na lang praten bij de schoolleiding voor elkaar

Floor Sietsma is extreem hoogbegaafd. Ze behaalde haar vwo-diploma op haar twaalfde, had op haar zeventiende haar masterdiploma op zak en promoveerde op haar twintigste. Inmiddels doet ze een tweede studie en is ze coach.

‘Mijn ultieme droom is trainingen te geven op een zeilboot in Zuid-Spanje.’

door Anne van Kessel

dat Floor geen huiswerk meer hoeft te maken, maar alleen de proefwerken. ‘Daar waren de docenten het niet mee eens, dus van hen kreeg ik straf als ik mijn huiswerk niet gedaan had.’ Opnieuw krijgt ze depressieve klachten. ‘Ik smeekte mijn moeder iedere dag of ik alsjeblieft niet naar school hoefde.’ Op een dag ziet haar moeder haar weer naar school sjokken en komt haar achterna. Ze zegt: ‘Je hoeft nooit meer naar school. De leerplichtambtenaar stopt me maar in de gevangenis, maar we gaan iets anders voor je bedenken’.

Met toestemming van de leerplichtambtenaar stelt Floors moeder een plan op. Floor onderwijst zichzelf een jaar op een huiswerkinstituut en doet in 2004 eindexamen. Voor Frans, Duits en Wiskunde kreeg ze ‘bijles’, zoals ze het zelf noemt. De rest leert ze zichzelf uit boeken.

Twaalfjarige student

Hoewel het dan al een stuk beter met haar gaat, brengt haar inschrijving voor twee studies aan de Universiteit van Amsterdam (UvA), de grootste verandering met zich mee. Ze is dan twaalf en studeert wiskunde en informatica. ‘De eerste dag kwam er gelijk iemand naar me toe. Hij had in de krant gelezen dat ik zou komen, stelde me aan andere studenten voor en nam me mee om te lunchen.’ In tegenstelling tot haar schoolperiode vindt ze nu ineens veel aansluiting. ‘Ik denk dat dat ook kwam omdat het informatica was. Die studenten zijn best wel serieus. Onderling gaat het vaak over informatica; over games en computers. Dat zou bij rechten of psychologie anders zijn geweest.’ Na een paar maanden stopt ze met wiskunde. ‘Informatica gaf me voldoende uitdaging, ik vond het superinteressant. Bovendien had ik veel meer aansluiting met de informaticastudenten dan met de wiskundestudenten.’

Het klikt zo goed met de andere studenten dat ze in haar tweede jaar besluit het bestuur van de studievereniging in te gaan. En ook buiten de veilige omgeving van haar ‘klas’ gaat het beter. ‘Ik kreeg hobby’s, ging salsadansen, zeilen en uit.’

Kennislogica

Na het succesvol behalen van haar bachelor informatica, begint ze aan een master logica, die ze twee jaar later cum laude af-

9

'Ik kreeg hobby's, ging salsadansen, zeilen en uit'

rondt. 'Mijn studie heb ik 'gewoon' in de tijd gedaan die ervoor staat. Ik had natuurlijk helemaal geen studievastigheden, zoals leren voor tentamens of samenvattingen maken. Dat was nog best een uitdaging.' Op haar zeventiende besluit ze vervolgens verder te gaan in het onderzoek; ze wordt de jongste promovenda van Nederland. 'Ik wist nog niet precies wat ik wilde en vond het wel een fijn idee om nog even door te leren.' Floor promoveert in drie jaar binnen de kennislogica. 'Dat houdt bijvoorbeeld in dat ik weet dat jij weet wat jouw pincode is. Maar ik weet niet wat jouw pincode is. Jij weet dat ik niet weet wat jouw pincode is, maar dat ik wel weet dat jij weet wat jouw pincode is.' Het kan nog veel ingewikkelder, zegt ze. 'Binnen de kennislogica schrijven we dit soort dingen in wiskundige symbolen op en doen we er berekeningen mee. Ik deed onderzoek aan een model dat uiteindelijk aan kon geven of personen bepaalde dingen van elkaar konden weten. Dat was wel leuk, maar het gaf geen voldoening omdat het weinig toepassingen had.'

Daarom besluit Floor in het laatste half jaar van haar promotie te starten met een studie pedagogische wetenschappen. 'Tijdens mijn bachelor twijfelde ik al over een studie psychologie, maar toen ik de stof bekeek, leek het me dat je vooral veel uit je hoofd moest leren, en dat sprak me niet aan. Maar mijn moeder is coach, en toen ik me realiseerde hoe goed zij mensen helpt, bedacht ik me dat ik dat ook wilde.'

De wereld rond

Inmiddels studeert Floor twee jaar pedagogische wetenschappen en heeft ze haar bachelor behaald. 'Ik krijg een hoop vrijstellingen, hoeft niet naar de werkgroepen waar uitgelegd wordt hoe je een wetenschappelijke paper schrijft. Ik heb zelf voor mijn promotie al meerdere papers gepubliceerd.' Ze is erg blij dat de universiteit zo meedenkt. 'Het is eigenlijk zo logisch dat je geen dingen hoeft te leren waarvan je kunt aantonen dat je ze al kunt. Maar scholen werken helaas niet zo.' Het komt erop neer dat ze één dag in de week studeerde. 'Vaak ging ik niet eens naar colleges. Het college tijdens het koken terugkijken, is voor mij genoeg.' In de tijd die ze over hield, deed ze postdoc onderzoek, volgde ze een coachingopleiding en startte ze haar eigen praktijk: Floor Sietsma coaching. Het afgelopen half jaar reisde ze de wereld rond. Backpacken in Indonesië met haar vriend, een opleiding tot zeilinstructeur in Griekenland, naar Spanje om Spaans te leren. Floor is eigenlijk overal wel goed in. 'Ik ben heel sterk in dingen onthouden en verbanden zien. Doordat ik zo snel leer, gaan talen me ook makkelijk af.' In september start Floor met haar master. Ondertussen gaat ze verder met haar eigen praktijk en heeft ze nog veel meer wilde plannen. 'Het wisselt per maand, maar op dit moment is mijn droom om met mijn moeder, zusje en mijn vriend naar Málaga te emigreren, daar een zeilboot te kopen en op de zeilboot teambuilding trainingen te geven, samen met mijn moeder.'

Ernie en Bert

Column

In de plusklas hebben we ze geregeld allebei. Ernie en ook Bert. Het zijn niet noodzakelijkerwijs vrienden.

De Ernies zijn doorgaans in de meerderheid. Ze presenteren zich een beetje druk, presenteren zich überhaupt. En de Berten zijn daar niet mee bezig, omdat ze door veel verschillende dingen zó hevig geboeid worden, dat ze lang niet alle momenten geschikt vinden om te communiceren. Ernie maakt grapjes, probeert het bestaan wat lichter te maken. Voor Bert staat eenvoudigweg vast, dat alles in het leven diepe ernst is. Dus waarom zou je woorden verspillen aan spot en ironie of, erger nog, kwinkslagen, als dat alleen maar afleidt van de feiten? Als een Bert plotseling een interessant stuk heeft ontdekt in 'De wonderbaarlijke wetenschap van bijna alles', dan is zijn aandacht daarvan onmogelijk los te trekken. Zelfs niet voor een ironische presentatie van een Southpark-script door twee Ernies waarin hun klasgenoten figureren. Mooi niet.

Zoals Bert uit de Jim Hensonstallen een bijzondere belangstelling koestert voor duiven en paperclips, zo had de Bert die we vorig jaar in de plusklas hadden, een manie voor de allerkleinste deeltjes. Hij heette trouwens Mitch. En waar ik dan dacht aan quarks, met dank aan Deepak Choprah, begon het voor hem pas bij V-quarks en up- en downquarks en nog zo wat. Dat is nog eens wat anders dan 'Sipje en Sopje' (favoriet boek van Bert uit Sesamstraat, red.).

Op een bepaald moment was Mitch gegrepen door het menselijk lichaam. Na een medische studie voor mij gesneden koek. Toen hij zijn anatomische tekening ging toelichten voor de andere plussers, vulde ik hem, de leergierige, wat aan over de blinde darm, het verschil tussen de linker- en de rechterlong en wees waar, een beetje onder de lever verscholen, de galblaas ligt. Hij moest de verbazing, dat ik dat allemaal wist, even verwerken en toen zei hij blij: 'Weet je, wij vullen elkaar gewoon perfect aan. Ik weet alles van deeltjes, en jij van het menselijk lichaam.' En hij zei het zo hartgrondig, dat het klonk of er een aanzoek op zou volgen.

Wij zijn vrienden, Mitch en ik.

Maddy Hageman studeerde medicijnen en is sinds 10 jaar verbonden aan de Plusklas in Houten. Daarnaast heeft ze een eigen adviespraktijk als hoogbegaafdenbegeleider voor jonge kinderen.